

[Connie Hedegaard]

mindst set i lyset af stigende gældsproblemer, for, at Europa må påtage sig flere byrder selv. Vi må i Europa tage højde for disse perspektiver. Derfor har vi også i forbindelse med den sikkerhedspolitiske arbejdsgruppe under Forsvarskommissionen lagt stor vægt på, at byrdefordelingsproblematikken bliver et centralt emne.

Ydermere står Danmark uden for Den Vesteuropæiske Union, som nu også inviterer Spanien og Portugal indenfor. Vi må følge udviklingen her meget nøje, hvis vi vil undgå at blive sat uden for den reelle sikkerhedspolitiske debat i Europa. Især skal vi forsøge at få sat de rette spørgsmål på dagsordenen i NATO-regi, således at debatten her bliver afgørende også for WEU-medlemskredsen og så debatten altså også foregår i et forum, hvor USA har sin naturlige placering.

Et andet område, som vi fra konservativ side ønsker opprioriteret, er menneskerettighedsdiskussionen. Vi har ganske enkelt pligt til at tale åbent herom og kritisere, hvor det er nyttigt, i Østeuropa såvel som i lande, hvor vi i øvrigt har en naturlig lejlighed til det, f.eks. lande, som vi samarbejder med i forbindelse med bistandsprojekter.

Vi tager til efterretning, hvad udenrigsministeren sagde om fremskridt under CSCE- og Stockholmprocessen, men vi vil også bede udenrigsministeren overveje, om Danmark kunne bidrage til en yderligere forbedring og styrkelse af de bilaterale forhold f.eks. til de østeuropæiske lande ved at lave en pulje til støtte for flere udvekslingsprogrammer. Udenrigsministeren har tidligere foreslået Interrail, og det kan vi kun håbe på at der kommer noget ud af. Vi tror, at den direkte kontakt mellem mennesker fra forskellige lande er den bedste måde at skabe tillid på.

Dette om, at direkte kontakt mellem forskellige systemers borgere øger tilliden, får mig til at sige, at vi ville synes, det var rimeligt, om vi i Danmark kunne tage en diskussion om fornuften i, at vi i forhold til Sydafrika har så restriktiv en boykot, at end ikke sorte sydafrikanere uden videre kan få lov at komme hertil. Vi tror nu engang på, at vort samfunds værdier er så stærke og overbevisende, at det kun kan styrke de kræfter, der arbejder for fremskridt i Sydafrika, at folk, som kæmper imod apartheid, får lov at komme hertil.

Hvis vi forstår at udfordre Gorbatsjov på de fine og stærke ord, så kan den politiske opmærksomhed i sig selv bidrage til forbedrede vilkår for befolkningerne i øst, samtidig med at varige forbedringer på nedrustningsplanet kan blive en realitet. Men dog er billedet i Østeuropa fortsat broget. Mens Ungarn f.eks. i stigende grad erkender det socialistiske økonomiske systems grundlæggende utilstrækkeligheder, hører vi næsten daglig om uroligheder i Polen, hvor Solidaritet fortsat knægtes, og arrestationen af Vaclav Havel i Tjekkosllovakiet er kun ét af mange håndgribelige eksempler på, at selv de mest elementære menneskerettigheder fortsat undertrykkes. Omvendt glæder det os naturligvis, at der ser ud til at være bevægelser i de baltiske republikker, som får større og større frihed. Vi håber, at Gorbatsjov her vil illustrere, at den megen snak om øget demokratisering også kan tale at blive mødt med reelle krav om forbedringer.

Også i Afghanistan skal det vise sig, om aftalen om tilbagestrækning af de sovjetiske tropper, som har været der snart 9 år for længe, overholdes på en måde, der reelt giver det afghanske folk selvbestemmelsesretten tilbage. Udenrigsministeren har naturligvis vores fulde støtte til, at vi fra dansk side skal hjælpe Afghanistan i det enorme genopbygningsarbejde, der forestår. Ikke mindst er det væsentligt at støtte bestræbelser for, at de ca. 5 millioner flygtninge kan vende tilbage til deres hjemland.

Udenrigsministeren har omtalt de positive udviklingstendenser i Namibia, Kämpucheá og andre urolige regioner.

Vi håber, at der med de seneste signaler fra palæstinensisk side i den arabisk-israelske konflikt og med overståelsen af det israelske valg kan blive alvor af en international fredskonference inden for FN's rammer.

Valget i Chile for nylig var første skridt i mere demokratisk retning, og vi håber, at denne udvikling vil blive fortsat.

Hvad Mellemamerika angår, har vi til stadighed støttet bestræbelserne i EPS på at mægle her. Vi synes, det er et godt eksempel på, at EPS faktisk kan spille en rolle på internationalt plan.

I forbindelse med diskussionen om anvendelsen af danske bistandsmidler vil vi allerede nu bede udenrigsministeren overveje, om det på længere sigt vil være muligt, f.eks. i forbin-